

FYNS KUNSTMUSEUM - INFORMATIONSAARK

ERIK THOMMESEN

Dette ark handler om den danske billedhugger Erik Thommesen (født 1916), der er repræsenteret på Fyns Kunstmuseum med to skulpturer. Arket er en kort introduktion til kunstnerens virke og de to værker, man kan se på museet.

Erik Thommesen begyndte at tegne og male da han var 20 år. Men han gik hurtigt over til at arbejde med skulpturer. Da studerede han allerede ved Zoologi på Københavns Universitet. Som kunstner er han således autodidakt og har ingen formel kunstnerisk uddannelse.

Hovedparten af Erik Thommesens skulpturer er udført i træ – det gælder også for de to værker på Fyns Kunstmuseum. Ganske få er hugget i sten, enkelte er desuden blevet støbt i bronze. Træskulpturerne skærer han uden brug af maskiner; han vil føle og forstå figuren gennem arbejdet med hænderne. Derved kan han opbygge de afrundede faste former i forhold til træets struktur.

MENNESKET

Alle Erik Thommesen skulpturer handler om mennesket. Det er forsøg på at finde de mest udtrykfulde måder at gengive mennesket på og hvordan de former forholder sig til omgivelserne. I 1962 beskrev han sit arbejde: ”Portrættet, hovedet, det stående menneske; mand og kvinde, moder med barn – eller måske snarere dette legemes forhold til rummet omkring” Men en skulptur er ikke kun et motiv for Erik Thommesen; skulpturerne handler også om ”den ejendommelige modsætningsfyldte rytmik man kan kalde formens rummelighed, som på en gang ligger i afgrænsningen og i sammensmeltningen”

Erik Thommesen, *Selvportræt*, 1942. Fyns Kunstmuseum

FORMENS UDVIKLING

Erik Thommesen skabte sine første skulpturer i 1937. I begyndelsen lignede værkerne forholdsvis meget den virkelighed, han tog udgangspunkt i. Med årene bliver formsproget mere enkelt, stramt og dermed mere abstrakt. Indholdet er stadig mennesket, men formerne bliver mere uafhængige af genstanden de afspejler. Ændringen mod et endnu mere markant formsprog kommer omkring 1948-49. Han når frem til, at han kunne udtrykke en mere almenmenneskelig karakter i sine værker ved at fjerne sig fra motivets lighed, med den ydre form. Uden ligheden med den enkelte person bliver værket mere alment. Fokus bliver i højere grad, hvad det vil sige at *være* et menneske end at vise hvordan vi ser ud.

RYTMEN

Målet for Erik Thommesen er ikke kun at lave en udtryksfuld form, den skal også have rytme. Når han skal begynde på et værk tænker han først på, hvilke former han vil bruge, og hvordan de kan danne et rytmisk forløb. Det vil sige bevægelse mellem skulpturens dele, mellem bølger, mellemrum og hulninger. Tilsammen giver det en dynamik i værket. Og det er ud fra denne dynamik at motivet vokser frem. Og på trods af denne rytme synes der også at hvile en ro og harmoni over værkerne. Der er noget naturligt ved formerne, som Erik Thommesen kun har opnået ved at prøve sig frem igen og igen, for at opnå de helt rigtige proportioner mellem de enkelte dele.

INSPIRATION

Inspiration til sine figurer har Erik Thommesen blandt andet hentet i afrikansk kunst, der har en lang tradition for at afbilde menneskefigurer i et forenklet symboladet formsprog. Ligesom i den afrikanske folkeskulptur er den oprejste træstamme både inspiration og udgangspunkt for, hvordan det færdig værk kan blive. De afrikanske figurer har samtidig en rytme, som Erik Thommesen kan bruge i sine værker. Fra den europæiske kunst har især den danske billedhugger Astrid Noack haft stor betydning, ligesom Picassos og Matisse's værker har været inspirerende.

VÆRKERNE

De to Erik Thommesen skulpturer på Fyns Kunstmuseum er begge fra begyndelsen af 40'erne. På det tidspunkt brugte Erik Thommesen stadig synsindtryk som direkte inspiration til sine værker. Ligheden mellem skulpturens former og den virkelighed, de er skabt efter ligger hovedsageligt i elementernes størrelse og placering i forhold til hinanden.

Skulpturen afbildet på arkets modsatte side hedder *Selvportræt*. Den store form udgør hovedet som det vigtigste element i alle selvportrætter. Den lidt mindre markante form – overkroppen – bærer hovedet og er fundamentet, ligesom vores egen krop. Men det er ikke en nøjagtig gengivelse af kunstnerens selv, derimod en fortolkning af hans *fornemmelse* af sig selv. Skulpturen er en ekspressiv fortolkning af hans egen fremtoning.

Kvinde er opbygget på samme måde som *Selvportræt*, med et hoved og en krop. Men de to markante elementer i skulpturen – kroppen og hovedet – er proportioneret lige omvendt. Kroppen er himmelstræbende langstrakt og figuren er helt frontalt. Hovedet sidder som en lille bold på toppen, der på en gang afrunder og giver tyngde til den spinkle søjleform. De let krummede former holder hinanden i spænd i hovedet, som på den måde bliver en samlende form.

Erik Thommesen, *Kvinde*, ca. 1942
Fyns Kunstmuseum

LÆS MERE

- Andreas Jürgensen m.fl. red. *Billedhuggeren Erik Thommesen*, Holstebro Kunstmuseum 2001.
- Vad, Poul, *Erik Thommesen*, Munksgaard 1964.